

jeg er betænkelig ved at gøre det, vi nu gøre, stamme mine Betæneligheder blandt andet fra noget, der foregik oppe i Norge for en Del Aar tilbage. Man vilde fra det norske Stortings Side for at støtte Folkeoplysningen hjælpe de saakaldte Amtsskoler frem gennem Statshjælp, og man gjorde det, men man kom derved til at gøre noget, som man ikke vilde, og som man senere bitterlig har fortrudt; man kom til at slaa den frivillige Oplysningsvirksomhed ihjel, som foregik gennem de norske Folkehøjskoler. Nu i de sidste Tider prøver man paa at bøde derpaa ved at søge gennem Statshjælp paa ny at fremkalde Folkehøjskoler deroppe. Det er muligt, at det lykkes, men ogsaa muligt, at det ikke lykkes, men jeg tror, mange have fortrudt, at Staten i sin Tid blandede sig i dette Forhold, i hvert Fald blandede sig ind i det paa en saadan Maade, at man hjalp en Art Oplysningsvirksomhed frem uden samtidig at støtte en anden Art, som man i Virkeligheden satte lige saa megen Pris paa. Jeg er bange for, at man skal komme til at gøre noget lignende her.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Sthyr): Der er blevet talt saa meget i Dag om Universitetsudvidelsen, at jeg tilstaar, at jeg egentlig havde mest Lyst til slet ikke at sige mere derom, idet jeg antager, at man har faaet tilstrækkeligt at høre, men et Par Ord mener jeg dog at være nødt til at sige. Det følger af sig selv, at jeg maa give den ærede sidste Taler Ret i, at naar der skal anstilles Sammenligninger mellem at holde 6 Foredrag og at kunne have Mennesker i et helt Aar paa Højskole, bliver naturligvis det sidste en grundigere og bedre Undervisning, ellers maatte det være en saare ringe Højskole. Men det forekommer mig ogsaa, at det ikke er noget Argument mod Sagen, thi fordi det ene kan blive en fyldigere og grundigere Undervisning, udelukker det ikke, at det andet ogsaa virkelig kan blive til Gavn, og det forholder sig virkelig saaledes, at der er store Kredse i Købstæderne, der slutte sig til saadanne Rækker af Foredrag, og de fleste af disse Tilhørere ere ikke i Stand til at tilbringe et halvt Aar paa en Højskole. Det har

vist sig, at Bevægelsen har slaet an, at hvor der holdtes saadanne Foredrag, have de vundet stærk Tilslutning. I øvrigt maa jeg sige, at den af Talerne, som jeg mest kunde slutte mig til i hans Udvikling, var det ærede Medlem for Randers Amts 6te Valgkreds (Neergaard). Han udtalte, at han havde haft Betæneligheder ved Sagen, det har jeg ogsaa haft. Jeg har haft Betæneligheder af forskellig Art, og blandt andet den, at jeg var bange for, at denne Begyndelse skulde føre til noget saa stort, at man af finansielle Grunde ikke kunde være med dertil. Denne Betænelighed har jeg imidlertid overvundet, thi det staar jo i vor Magt at sige Stop, naar det kommer saa vidt, at vi ikke mene at ville gøre mere. Jeg har ogsaa haft den Betænelighed, at det kunde let være, at der kom Strømninger frem, som man ikke kunde ønske at drøfte. Denne Betænelighed har jeg overvundet ved den Betragtning, at det kan nu en Gang ikke nytte at ville slaa en kunstig Bom for en eller anden Retning. Naar Sandheden skal frem, ere de bedste Vilkaar, hvorunder der kan kæmpes, at arbejde for Sandheden under Frihedens Kaar. Lad saa forskellige Retninger faa Lov at komme frem; og kommer der Retninger frem, som de fleste af os maaske ikke ere tilfredse med, saa lad dem komme til Orde. Naar Kampen kan staa, frygter jeg ikke for, at den Retning, som jeg anser for den sande, nok til sidst skal blive den sejrende. I øvrigt er jeg ganske enig i, hvad det ærede Medlem for Randers Amts 6te Valgkreds udtalte, at han troede, dette vilde være til Gavn for begge Parter, baade for Universitetets Lærere og for Tilhørerne. Jeg har maaske her Lov at tale lidt med af Erfaring, da jeg igennem saa lang en Række af Aar i mit Liv selv har været Universitetslærer. Jeg tror at have set, at der er saare mange Universitetslærere, for hvem det vilde være saare gavnligt at komme ud imellem Befolkningen, blandt hvad man kalder jævne Folk, for at gøre deres Videnskab tilgængelig for Folk paa et almindeligt Dannelsesstrin, og det lader sig gøre. Der tales saa meget om Videnskab — og Folk have saa forskellige Meninger derom. Naar man taler om den rene Videnskab